NARODOWE CENTRUM KULTURY

Ojczysty – dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SZYLDWACH na ODWACHU

Oba wyrazy: SZYLDWACH i ODWACH związane są etymologicznie z niemieckim słowem Wache ‘straż’. ODWACH – kiedyś także obocznie OBWACH – pochodzi bezpośrednio od niemieckiego określenia Hauptwache ‘straż główna’ i obecnie jest – podobnie jak SZYLDWACH – już tylko historyzmem. ODWACH była to zarówno ‘siedziba warty głównej garnizonu’, jak i mieszczący się w niej areszt, a także sama wartownia. ODWACH to również żołnierze pełniących wartę. SZYLDWACH natomiast to nazwa samego strażnika, żołnierza pełniącego wartę (z niemieckiego Schildwache < schild ‘tarcza; szyld’ + wache ‘straż; warta’), choć o takim wartowniku – szyldwachu – mówiło się również, że „stoi na szyldwachu”. SZYLDWACH miał ciekawe formy liczby mnogiej: w użyciu pozostawały aż trzy formy M. l.mn.: SZYLDWACHOWIE, SZYLDWACHY, a także SZYLDWASI.